

હાઉસકીપીંગએ ફક્ત સુંદર દેખાવ નથી - પણ સુરક્ષા માટે પણ છે.

જાન્યુઆરી - ૨૦૨૦

શું થયું હતું ?

એક ખાંડમીલ સો વર્ષથી વધારે સમયથી કાર્યરત હતી. ખરાબ હાઉસકીપીંગને કારણે ખાંડ સાધનો અને મકાનો ઉપર ભેગી થઈ ગઈ હતી.

એક ખાંડ વહન કરતી ચેનલમાં અવરોધને કારણે રજકણોના વાદળ ઉદભવ્યા અને તે સળગ્યાં જેને કારણે બીજા વિસ્ફોટ થયા અને આગ લાગી. ૧૪ માણસોનું મૃત્યું થયું અને ૩૮ વ્યક્તિઓને ઈજા થઈ અને કારખાનું નષ્ટ થઈ ગયું.

આવું કેમ થયું હતું ?

ખાંડએ સળગી શકે તેવું દ્રવ્ય છે, તેને સળગાવું અઘરું છે, વિસ્ફોટમાં જરૂર કરતાં વધારે ઉર્જા ઉત્પન્ન થાય છે જેને કારણે નુકસાનકારક વિસ્ફોટ અને આગ લાગે છે.

શરૂઆતના વિસ્ફોટએ બીજા વિસ્ફોટો માટે પ્લાન્ટમાં જમા થયેલા ખાંડના ઢગલાઓએ બળતણ પુરું પાડેલું. પહેલો વિસ્ફોટ ગંભીર બન્યો હતો પણ ખાંડના ભેગા થયેલા જથ્થાને કારણે થયેલા બીજા વિસ્ફોટ અને આગને કારણે અસરને વધારી દીધી. કારખાનામાં હાઉસકીપીંગની પધ્ધિતિને અનુસરવામાં આવતી ન હતી. આટલા વર્ષોમાં આગના ઘણા અકસ્માતો બન્યા હતાં જેને નોંધમાં લેવામાં આવ્યા હતાં પણ તેને સુધારવા માટે લેવામાં આવેલા પગલાં અસરકારક અને ટકી શકે તેવા ન હતાં.

(સંદર્ભ: સી.એસ.બી. અહેવાલ-ઈમ્પ્રોરીયલ સુગરમાં આગ અને ઘડાકાં ૦૨/૦૭/૨૦૦૮ રીપોર્ટ ૨૦૦૮-૦૫-આઈ-જીએ-૬ ૦૯/૨૪/૨૦૦૯)

શું તમે જાણો છો ?

- પ્રક્રિયા દરમિયાન એકઠાં થયેલા પદાર્થો અને પેકેજિંગ મટીરીયલ (જેમકે પ્લાસ્ટીક, કાગળ/પુંઠા, લાકડાં) પણ આગ અથવા વિસ્ફોટ દરમિયાન બળતણમાં ફેરવાય જાય છે. હાઉસકીપીંગ દ્વારા તેને ઓછાં કરવાં જરૂરી છે.
- સુરક્ષા પ્રણાલી જેમ કે આગ બચાવવાના સાધનોની રચના કરતી વખતે આ વધારાના બળતણ, જેમાં ઘુળ અને ઢોળાયેલા બીજા પદાર્થો સામેલ છે, માટેની ગણતરી કરેલ ન હોઈ શકે.
- ઢોળાયેલા અને લીક થયેલા રો મટેરીયલ પ્રક્રિયાના ઈન્ટરમેડીએટ્સ અથવા તૈયાર પ્રોડક્ટ્સ પણ, પ્રક્રિયાની ઉપજ ઘટાડે છે અને ખોવાયેલી પ્રોડક્ટ્સ તરીકે સ્થાન પામે છે.
- હાઉસકીપીંગ એ ઢોળાયેલ પદાર્થોને દૂર કરવાથી વિશેષ છે ; અન્ય અવ્યવસ્થા જેમકે વપરાયેલા સાધનો અને પેકેજિંગને વ્યવસ્થિત રીતે મુકવાની જરૂરીયાત છે.
- ધાતુઓ પણ ઘુળ અને ફાયલીંગ તરીકે આગ અને વિસ્ફોટના જોખમ ધરાવે છે. તેની સળગી શકે તેવા પદાર્થોની જેવી જ કાળજી રાખવી જોઈએ.

તમે શું કરી શકો ?

- તમારા વિસ્તારમાં હાઉસકીપીંગની અપેક્ષા વિશે જાણો અને તેનું પાલન કરો.
- હાઉસકીપીંગ દરમિયાન ભેગા કરેલા મટીરીયલના હેન્ડલીંગમાં અને નિકાલમાં યોગ્ય પધ્ધતિનો ઉપયોગ થયો છે તે તેની ખાતરી કરો.
- ધાતુના કચરો એક અનન્ય જોખમ છે અને તેની વિશિષ્ટ નિકાલની પધ્ધતિ હોય છે, તે શું છે તે શોધી કાઢો અને તેનું પાલન કરો.
- મટીરીયલના સ્ત્રોત વિશે જાણકારી ન હોય તો તેની સફાઈ માટે યોગ્ય અંગત સંરક્ષાપ્રાત્મક સાધનની જરૂરીયાત માટે સુરક્ષા નિષ્ણાંતનો સંપર્ક કરો.
- તમારા રોજિંદા નિરીક્ષણમાં અયોગ્ય હાઉસકીપીંગ વિશે નોંધ રાખો અને તેની જાણ તમારા સુપરવાઈઝરને કરો છતાં ઉત્તમ છે કે, યોગ્ય સુરક્ષિત પધ્ધતિનો ઉપયોગ કરીને તેને ત્યાં ને ત્યાં સાફ કરો.

વિસ્તારોને સ્વચ્છ રખાતાં તેમને વધારે સલામત બનાવે છે !

©AIChE 2019. All rights reserved. Reproduction for non-commercial, educational purposes is encouraged. However, reproduction for any commercial purpose without express written consent of AIChE is strictly prohibited. Contact us at ccps_beacon@aiiche.org or 646-495-1371.